

Vallavanema aruanne. Rae vald 2004-2009

Tänapäeval on moes erinevad ajalugu dokumenteerivad kirjutised. Moes on nt tuntud isikute elulood, aga ka erinevate institutsioonide tegevust kirjeldavate dokumentide kogumikud. Neist mõned on kuivad dokumentide kogumikud (nt õiguskantsleri ja riigikontrolöri iga-aastased ülevaated), mõned populaarteaduslikumad (nt KAPO aastaraamat). Samas nad on kõik ajalooraamatud, mille alusel meie järglased saavad ülevaate sellest, mis enne neid on toimunud. Lisaks eelloetletutele on antud välja ka üksikuid kokkuvõtteid mingil ametipostil olnud inimeste poolt, et võtta kokku periood, mil sellel ametipostil oldi. Viimane näide on eilne (29.06.2012) uudis Tartu Ülikooli lahkuvalt rektorilt, kes on saanud kokku oma rektoriks oleku aega kajastava kogumiku.

Ja mis on siis valesti kui mõni omavalitsusjuht (vallavanem, linnapea) või riigijuht võtaks selliseid ajaloolisi kogumikke¹ oma tööperioodist kirjutada? Kindlasti pole siin midagi valesti ja see saab olla ajaloolises kontekstis vaid tervitatav.

2009 aasta sügisel, oktoobris, toimusid eelmised kohalike omavalitsuste volikogude valimised. Seega lõppes üks periood ja algamas oli järgmine.

Kuivõrd ma olin selleks ajaks olnud vallavanem juba üle 5 aasta, seega läbi kahe volikogu perioodi, siis olin tõsiselt valmis vallavanemana lõpetama. Periood oli pikk ja huvitav, kuid kindlasti ka päris kurnav ja sellest lähtuvalt siis tekkis soov ka lõpetada sellel ametipostil (vähemalt mingiks ajaks). Samas tänu selle perioodi huvitavale osale tekkis mõte, et miks mitte perioodil saavutatut (ka saavutamata jäänut) kokkuvõtvalt kirja panna.

Selle kirja panemise lõpuks valmis üle 460-leheline trükis. Raamat annab ülevaate sellest, millised olid perioodi tegevused, kuidas valmisid juhtimisotsused ja kuidas neid ellu viidi. Selles raamatus ei olnud sõnagi valimisreklaami, et keegi ei saaks öelda, et tegemist on valla raha eest teostatud reklaamtrükisega. Aga ikka sai! Kuid sellest hiljem

2009 valimistel osutus valija toetus minule isiklikult nii suureks, et kõrvale astumine oleks olnud valija petmine. Seega sõlmisime reformierakonnaga uue koostöölepe ja jätkasime enam-vähem vana seltskonnaga. Kuni 12.01.2010, mil partner otsustas murda kokkulepped ja loobuda koostööst² ning anda sisse umbusaldusavaldus, mis 18.01.2010 ka kenasti hääletamisega ära vormistati. Algas Gutmanni-Kasemaa ajastu, kus pressiesindajatena esinesid Laius-Kivit.

¹ Gutmannile tehti ka analoogne asi, mille ta oma tagasiastumisel ette veeris, mille autor küll minu raamatut lugenud polnud ja seega pani mõne eelmise perioodi tegevuse ka Gutmanni kontosse ja selle paariminutilise mahaloetud kõne eest kinkis Laius tagasiastunule 5000 eurot rahvaraha

² Põhjuseks toodi erinevaid naljakaid põhjendusi, mis aja edenedes kõik sisutuks osutusid.

Linnalegendid koostatud raamatu ümber.

Linnalegend 1. Raamat on maksumaksja poolt kinnimakstud valimisreklaam?

Umbusaldamise õnnestunud realiseerimise järgselt tuligi kenasti välja, et oli väga õige otsus 2009 koostatud raamatus mitte kajastada valimisi. Oli selge, et sõnamurdjad otsisid iga võimalust leida mingeid võimalusi minu süüdistamiseks või vähemalt faktideta mustamiseks. Kuulsin nendest „otsingutest“ minagi, aga mingit „leidu“ polnud, sest vastasel korral poleks Gutmann-Kasemaa eluski loobunud nende leidude avalikustamisest.

Raamatu kasu on aga perioodil 2010 jaanuar kuni tänane päev tulnud välja juba mitmeid kordi, kus erinevad väljaütlemised ja/või tänaste „tegijate“ enesekiitused on selles raamatus avaldatud abil elimineerida.

2012 aastal pärast Gutmanni tagasiastumist aga Laius siiski ei suutnud vastu panna ja paiskas avalikkuse ette „fakte“ minu „omakasupüüdlikest“ tegemistest. Põhiliseks osutus just selle raamatu koostamine. Oma süüdistuse esitas Laius FB arutelus. Esimeses sellesisulises kirjatükis väidab mees surmtõsiselt, et isegi koalitsioonipartner ei teadnud. See ajab lihtsalt naerma, kuidas mees on ära lollitatud. Millele toetudes ta seda väidab? Gutmanni sõnadele? Miks ta seda usub? Ilmselt tahab uskuda, aga las usub, sest see pole küll teema, mille üle vaielda. Sellise väite saab lahterdada kategooriasse linnalegend.

Samas selgitust nõuab Laiuse teises postituses öeldu, mida ta ütles selle peale, et mina teatasin, et ta eksib oma süüdistustes: „*Ma ei eksin. Fakt põhineb dokumentidel*“. Sellise julge ja selge ütluse peale peaks ju selge olema, et on olemas dokument või isegi mitu, millega Laius saab tõestada, et Uukkivi on oma 2009 valimiskampaaniat rahastanud valla eelarvest. Aga võta näpust, selle asemel, et dokument või dokumendid esitada, jätkab Laius „*valla eelarves on raha, mille otstarve ei ole alati väga selgelt määratletud*“. Selle lausega Laius tegelikult nullib oma eelmise lause ja teatab, et raha, mida Uukkivi kasutas oli ebaselge määratlusega ja seega saab öelda, et rikkumist ikka polnud. See on muidugi järjekordne tõlgendus, mille eesmärk on suunatud info abil linnalegendi loomine. Tegelikult pole vallaelarves mingit määratlemata raha (vähemasti minu ajal ei olnud) ja lisaks on rahandusametil juht, kes eelarve täitmisel kivalt silma peal hoiab ja ei lase mingit ebamäärast rahakasutust läbi.

Et mingit väärat rahakasutust ei olnud, seda tõestab ka 2009 aasta majandusaasta aruanne, milles pole ühtegi märget mingile raha valesti kasutamisele³ ja seega on Laiuse rünnak selle raamatu põhjalt demagoogiline ja teenib lihtsalt segaduse tekitamise eesmärki.

Kuivõrd raamatus pole sõnagi 2009 aasta valimistest ja püüdest kallutada kedagi kellegi poolt hääletama ning raamat koosneb vaid möödunud perioodil juhtunust/tehtust, siis on see linnalegend purustatud.

³ Ka revisjonikomisjon pole 2009 aasta aruande kohta seisukoha kujundamisel (ehkki ametlikku seisukohta ei tulnudki) viidanud mingile väärkasutusele. Ja ometigi juhtis seda komisjoni ju ustav koalitsiooni esindaja.

Linnalegend 2. Fotode kasutamine ehk väidetav fotode vargus?

See on teema, mis on läbivaieldud juba 2009 septembris, vahetult pärast Rae vallavalitsuse poolt raamatu väljaandmist. Kuivõrd raamatu väljaandja oli Rae vallavalitsus, siis peaks süüdistama väljaandjat ja mitte autorit, aga see on momendil teisejärguline. Esmatähtis on asjaolu, et kõik fotod pärinevad Rae valla arhiividest ja sinna jõudsid nad läbi mitme valla töötaja, sh ajalehe toimetaja, tubli töö. Väita täna (ka 2009 septembris), et fotod tehti mitte valla fotokaga, on pisut naljakas. Küsimus on, et kas siis keegi käis lehetoimetaja isiklikku fotoaparaati tühjendamas? Samas muidugi ei ole see teema kindlasti minu vaidlus, sest raamatu andis välja Rae vallavalitsus ja seega selle vaidluse peab vaielda soovija vaidlema just vallavalitsusega. Minule on vaidlematagi selge (toetudes ka valla toonase juristi ja tänase vallasekretäri seisukohale), et tegemist on sisutu süüdistusega ja kõik Rae vallavalitsuse poolt väljaantud raamatus kasutatud vaidlusalused fotod on saadud vallavalitsuse arhiivist ja on tehtud erinevate isikute (kõik ei ole isegi mitte valla töötajad) poolt. **Seega on see legend sisutu**

Linnalegend 3. Kui tegemist on ajalooramatuga, siis oleks pidanud tellima selle ajaloolaselt?

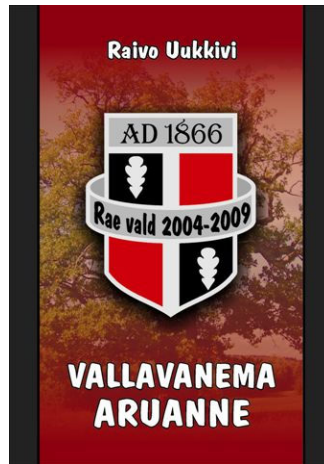
Usun, et Laius ei jõudnud oma mõtet lõpuni mõelda ja sõrm oli kiirem ning lasi kommentaari kiiremini teele kui väsinud aju oleks tahtnud. Kiired refleksid ja instinktid, mis saavad ka ajuta hakkama? Ma ei tea vastust sellele, kuid selline seisukoht, mis järgneb veel raha väärkasutuse süüdistusele, on ju kummaline. Raamatus kajastatud dokumendid (koalitsiooni protokollid, koalitsioonilepped, tegevusaruanded) on suures osas minu poolt koostatud, samuti ka artiklid Rae Sõnumitesse või kirjutised, mida kajastatud foorumis. Minul läks selle raamatu kokku panemisega ca pool aastat ja ma ei pidanud ju väga suures osas materjali läbi töötama, sest see oli mul arhiveeritud. Ma ei saanud pennigi selle raamatu koostamise eest, seega raamatu väljaandmise kulud olid – toimetamine, kujundamine ja trükkimine. Kui oleksime koostamise teenuse sisse ostnud, siis oleks esiteks koostamise aeg saanud pikem ja kindlasti oleks koostajal pidanud olema ka kontaktisik vallas ja koostaja ei oleks teinud seda tasuta ja omast vabast ajast. Seega oleks raamatu hinnale lisandunud kopsakas koostamise tasu. Mina olen ikka olnud ja olen jätkuvalt seda meelt, et enda asjad peaks suutma ise kirjutada⁴. Kes ikka paremini teab? Ja ka maksumaksja vahendid on saanud hoolika kasutuse. **Seegi linnalegend on murtud.**

Kokkuvõtvalt võib öelda, et mul on muidugi heameel, et see raamat on pälvinud suure huvi. See huvi väljendub isegi selliste linnalegendide õhutamises, sest just nii soovivad konkurendid raamatu sisu vähendada. See aga näitab, et neid häirib asjaolu, et ajalugu enne neid on täpselt fikseeritud ja nad ei saa motiveeritult eelkäijaid maha teha ja tehtut enda nimele kirjutada. Aga see on ju Rae valla tänase võimuliidu stiil olnud – julge ja demagoogiline, valedest pungil rünnak paneb meie valla ajalugu piisavalt mittetundva

⁴ Lähiminevik on andnud erinevaid näiteid – Gutmanni lahkumiskiri (ca 3 minutit) oli ilmselt kellegi teise kirjutatud ja selle ettelugemise eest ainult sai Gutmann preemiat 5000 eurot???

lugeja arvame, et nii ongi. Nad ei suuda uskuda, et „autoriteetne“ suu võib nii paska täis olla. Ütles ju üks (natsi)ideoloog midagi sellist, et „*vale peab olema nii suur, et tõde kõrvalt välja ei paistaks!*“. See põhimõte on kasutusel olnud igas totalitaarses ideoloogias ja seega hästi tuntud ka meie tänastele tegijatele.

Ja kuivõrd tundub, et paljud ei tea üldse, mis raamatust juttu on, siis panen siinkohal ka lingi sellele raamatule <http://www.raivouukkivi.ee/index.php?id=116>

Raivo Uukkivi, raamatu koostaja